

későbbi újrafelhasználáshoz, a JICST online szolgáltatásával kapcsolatos újdonságokat, híreket a terminálon fogják közölni, a rendszert a felhasználók üzeneteinek vételére is alkalmassá teszik.

UCHIDA, H.: Information system, data bases, and online services of the Japan Information Center of Science and Technology (JICST). = Journal of Chemical Information and Computer Science, 19. köt. 4. sz. 1979. p. 199–201/.

(Roboz Péter)

Az ipari katalógusok adatbankja

Ki mit gyárt és árul, s hogy a gyártmányoknak mik a műszaki jellemzői, azt nagy pontossággal csak egy bizonyos információs rendszer segítségével lehet nyilván tartani. Mindennek ismerete mindazok számára fontos, akik egy-egy vállalat gyártási folyamatait irányítják. Nekik egyaránt tudniuk kell azt, hogy milyen termékek gyártása hasznos, milyen a termékek elosztása és esetleg hol van hiány belőlük. A kisebb vállalatok ezáltal válhatnak a nagyobbakkal versenyképesé.

Az egyes vállalatok növekvő igényéről az alábbiak tanúskodnak:

- gyors ütemű az adatbankok fejlődése, pl. a Francia Építőipari Szövetség által kifejlesztett ARIANE adatbank fontossága napról napra nő. Ezt mutatja az adatbankhoz beérkező napi kb. 200 kérdés is;
- növekszik a műszaki szaklapok kiadóiba beérkezett szakkérdések száma. Az *Industries et Techniques* és az *Usine Nouvelle* c. lapokhoz évente 700 ezer kérdéssel fordulnak a műszaki szakemberek;
- igen sikeresek a vásárok és a szakszalonok bemutatói;
- fokozódik az ipari szakemberek újtási kedve.
Mit kell tennie egy-egy kisebb vállalatnak a fellendült konkurenciában? A következőket:
  - kutatómunkát kell végeznie, olyan új alkatrészeket kell kikísérleteznie, amelyek egy majdan kifejlesztendő termékbe beépülhetnek;
  - ismernie kell a piacot a legjobb minőségű és legmegfelelőbb termékek vonatkozásában;
  - gyorsan meg kell találnia a megfelelő helyettesítő terméket akkor, amikor valahol gyártáskiesés van;
  - ellenőriznie kell a konkurencia termékeit.

Mi a jelenlegi helyzet?

Az Egyesült Államoknak több ilyen funkciójú információs rendszere van. Különösen jelentős az IHS Társaság VSMF rendszere, amely lényegében az amerikai

termékek jellemzőit tartalmazza. Ez a társaság már Japánban és Angliában is működik, és a francia piacot is igyekszik legyőzni.

Miután Franciaországban ipari termékekről műszaki felvilágosítást nyújtó központi információs rendszer nem volt, ezért a francia kormány 1977. február 10-én jóváhagyta az *ipari katalógusok információs rendszeréről készült tanulmány kiadását*, amelyet egy munkacsoport készített el. Ez a tanulmány aláhúzta egy ilyen rendszer gazdasági fontosságát, és kiemelte annak szükségességét, hogy ezen a területen is meg kell őrizni a nemzeti függetlenséget, önállóságot. Ezzel el kell kerülni azt, hogy külföldi adatbázis lekérdezése adja meg a választ arra, hogy mit gyártanak Franciaországban.

A SITE tervezet (*Systemes d'Informations Techniques et Économiques = Műszaki és Gazdasági Információs Rendszerek*) = TECDATA – az ipari termékek adatbankja.

Az Ipari Minisztérium tudományos és műszaki információs irodája 1978-ban tanulmányt készített a megvalósítás lehetőségeiről. A megvalósítást a legnagyobb részletességgel, lépésről lépésre tervezték meg. Az első lépés az együttműködő partnerek megkeresése volt. Ma e szervezetnek három tagja van:

1. a SONOVISION Társaság, amely a műszaki dokumentációt és elemzést végzi;
2. a CEP. Csoport (*Compagnie Européenne de Publications*), amely műszaki lapokat ad ki, többek között az *Usine Nouvelle*-t és az *Industries et Techniques*-t;
3. a CISI Társaság, amely a francia számítástechnika egyik legjelentősebb képviselője.

Hogy az ipari katalógusok információs rendszere megvalósulhasson, a SONOVISION Társaság és a CEP megalakította a SITE Társaságot. A SITE és a CISI Társaság között megegyezés jött létre a számítástechnika további tervezésére és feladatbővítésére vonatkozóan.

1980-ban a DIT (*Direction de l'Innovation et de la Technologie – Ministère de l'Industrie = Műszaki Újtási Igazgatóság – Iparügyi Minisztérium*) megfelelő anyagi támogatást nyújtott a SITE Társaságnak egy kísérleti adatbank megszervezésére. Ez a kísérleti adatbank a TECDATA, amely lehetővé teszi:

- a termék gyártója, illetőleg elosztója szerinti keresést;
- egy terméksorozat jellemzői szerinti keresést;
- egy bizonyos területen a konkurencia meghatározását és a műszaki „rések” megtalálását.

Ez az adatbank kb. 500 ezer termék jellemzőit tartalmazza, s még mindig nem elég az összes termékcsalád befogadására. A felvett termékek a következők: szerszámgépek, csuklók, szelepek, elektromágneses relék, hidraulikus emelők stb. A későbbiekben tartalmazni fog még gépi, elektromos, elektronikus alkatrészeket, acélárut, ötvözeteket, mérőműszereket stb. is. Az adatbank 20 ezer e szakterületről származó cikket dolgoz fel. A

compigné-i Műszaki Egyetemi könyvtár vállalkozott a rendszer feldolgozta dokumentumok őrzésére.

A TECDATA-hoz történő hozzáférést az ATHESA software biztosítja nyomtató vagy konzolos terminálok segítségével. A CISI fogja biztosítani a TRANSPAC, EURONET, TYMNET hálózatokon keresztül a párbeszéd-üzemmódot.

E rendszer megszervezésével egyidejűleg egy kiegészítő tevékenység indult el a Kompass és DAFSA c. évkönyvek adatainak újra csoportosításával. Ez a vállalatok és termékeik gazdasági és műszaki adatainak egy bizonyos rendszerét adja, anélkül, hogy részletesen leírják őket, tehát jeladó információ.

A SNEI (Société Nouvelle d'Éditions Industrielles =

Ipari kiadványok új társasága) által megjelentetett Kompass évkönyv a vállalati termékeket, szolgáltatásokat foglalja össze, és a következő kérdésekre is választ ad:

- ki mit termel?
- ki kit képvisel?
- mik az egyes vállalatok jellemzői és ki vezeti őket?

E rendszerek együttese és elindulása lehetővé teszi, hogy a francia ipar elérhesse a számára szükséges információt.

/Les catalogues industriels = Bulletin d'Information, 1980. 5-6. sz. p. 1-4./

(Csengődy Eszter)

NTMIR-NTMIK HÍREK

Az NTMIR módszertani anyagait készítő szakértők értekezlete 1980 októberében volt Moszkvában. Az értekezleten a következő módszertani anyagok kiegészítésére, egyeztetésére került sor:

Az NTMIK alrendszerének fejlődéséről készítendő prognózisok kimunkálásának megszervezése és a prognózisok tartalma;

Az NTMIR illetékes alrendszerének keretében feldolgozott vagy feldolgozásra javasolt időszaki kiadványok jegyzékének elkészítése;

Az NTMIR-alrendszer dokumentum állományának megszervezése;

A KGST állandó bizottságok számára a nemzetközi ágazati tudományos és műszaki-információs rendszerek részéről nyújtandó információellátás megszervezése;

Az NTMIR alrendszerei közötti együttműködés megszervezése;

Az NTMIR alrendszerei és a világméretű, regionális és a nem KGST-tagországok nemzeti információs rendszerei közötti együttműködés megszervezése.

Az értekezlet résztvevői célszerűnek tartották – a szükséges tapasztalatok megszerzése után – az NTMIR alrendszerei és a KGST-tagországok más nemzetközi információs rendszerei közötti együttműködés megszervezését elősegítő módszertani anyag kidolgozását is.

A résztvevők egyetértettek abban, hogy szükség van az NTMIK-tagországok Meghatalmazott Képviselői Bizottsága által elfogadott módszertani anyagok rendelkezési csoportosítására, nevezetesen „típuszabályzatok”, „ügyrendek (útmutatók)”, „ajánlások” címszavak szerinti rendezésére. A szovjet szakértők 1981 júniusáig kidolgozzák *Az NTMIR módszertani dokumentumai kimunkálása és használata* c. tervezetet, amely tartalmazni fogja a módszertani dokumentumok

- a) fajtáit és meghatározásukat;
- b) helyét az NTMIR alrendszerének kompatibilitását biztosító dokumentumok családjában;
- c) kimunkálásának szakaszait;
- d) terjesztését és használatát;
- e) tartalmi és formai követelményeit.

* * *

1980 szeptemberében kezdte meg kísérleti működését az NTMIK információs hálózatának első lépcsője az NTMIK és a Kurcsatov Atomenergiái Intézet között. A kihelyezett terminál telefonvonalon csatlakozik a számítógéphez. Az átviteli sebesség 1200 baud. A keresés az NTMIK *Energetika* c. komplex információs bázisban folyik. Az adatbázis tartalma kb. 50 ezer dokumentum leírása (a Tudományos Kutatások NSIR, a VINITI, az INIS stb. adatbázisokból). A kísérleti üzem hetenként két alkalommal 3-3 órán át működik.

A kísérleti üzem révén kipróbálják a különböző távadatfeldolgozási módokat, kimunkálják a távolsági információfeldolgozás technológiáját, ellenőrzik az NTMIK számítógépére épülő távadatfeldolgozó rendszer megbízhatóságát, előkészítik a távadatfeldolgozó rendszer üzemszerű működését.

A további feladatok közül a legfontosabb az NTMIK információs hálózatának kiterjesztése újabb intézményekre, valamint a minőségileg megfelelő retrospektív adatbázis létrehozása.

* * *

1980 novemberében Moszkvában tartotta meg 14. ülését az NTMIK Tudományos Tanácsa.

Az ülésen az alábbi előadások hangzottak el: